

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY 2024 / 2025

1. Základní údaje o škole:

IČ organizace:

70918805

Název organizace:

Základní škola Dr. Edvarda Beneše, Praha 9 - Čakovice, náměstí Jiřího Berana 500

Ředitel (Statutární zástupce):

Mgr. Martin Střelec

Adresa:

nám. Jiřího Berana 500, Praha 9 - Čakovice

PSČ:

19600

Kraj:

Hlavní město Praha, **Zřizovatel:** Obec.

Jméno 1.školního metodika prevence:	Mgr.Eva Jelínková
Telefon:	602789782
e-mail:	Eva.jelinkova@zscakovice.cz
Specializační studium:	NE (probíhá)
Realizátor vzdělávání:	VISK

Jméno 2.školního metodika prevence:	Mgr. Kateřina Rumlová
Telefon:	736 156 926
e-mail:	katerina.rumlova@gmail.com
Specializační studium:	ANO
Realizátor vzdělávání:	UK Praha

Jméno výchovného poradce:	Mgr. Anna Roulová
Telefon:	734249711
e-mail:	roulova.anna@centrum.cz
Specializační studium:	
Realizátor vzdělávání:	
Jméno školního psychologa:	Mgr. Alžběta Šnoblová
Telefon:	731 466 92
e-mail:	alzbeta.snoblova@zscakovice.cz
Jméno školního psychologa:	Bc. Eva Nováková
Telefon:	730525138
e-mail:	eva.novakova@zscakovice.cz

2. Škola a její preventivní program

1.1. Preventivní program školy je vypracováván na základě:

- Profesního citu (intuice).
- Diskuzí s vedením školy a učitelským sborem.
- Sledování výskytu rizikového chování na škole v uplynulém školním roce.
- Šetření/mapování klima školy realizovaného v uplynulém školním roce.
- Evaluaci (zhodnocení) jednotlivých realizovaných aktivit v uplynulém školním roce.

1.2. Ve škole působí další specialisté a členové školního poradenského pracoviště:

Výchovný poradce, 2 školní psychologové, 4 školní speciální pedagogové, asistenti pedagoga.

1.3. Počet tříd a žáků ve škole v jednotlivých ročnících:

	Počet tříd	Počet žáků
MŠ – děti předškolního věku	1	24
ZŠ – přípravné třídy	2	24
1. ročník ZŠ	7	150
2. ročník ZŠ	7	144
3. ročník ZŠ	7	159
4. ročník ZŠ	7	159
5. ročník ZŠ	8	169
6. ročník ZŠ / prima	7	140
7. ročník ZŠ / sekunda	7	157
8. ročník ZŠ / tercie	6	165
9. ročník ZŠ / kvarta	6	144
Suma řádků	65	1435

1.4. Stručná analýza situace

Základní škola a Mateřská škola Dr. Edvarda Beneše patří k těm největším školám. Počet žáků je ve školním roce 2024/25 je 1435. Celkem zde pracuje 100 učitelů.

Areál školy se skládá ze čtyř budov. Ve starší sídlí hlavně 2. stupeň. Další dvě samostatné budovy (v Dyjské a v Jizerské ulici) slouží žákům 1. stupně. Samostatnou budovu má školní jídelna, která je s budovami školy propojena chodbou. Výuka probíhá v 53 kmenových třídách a 14 specificky zaměřených učebnách (umění, přírodní vědy, PC1, PC2, PC3, PC4, jazyky, dílny, cvičná kuchyně a třída budoucnosti). Všechny třídy a učebny jsou

připojeny k internetu a kmenové třídy jsou vybaveny interaktivními tabulemi. Díky modernímu vybavení, může škola používat elektronickou třídní knihu a žákovskou knížku. K dispozici je studovna s knihovnou, 12 počítači a kinosálem. Část jedné z prostorných chodeb na 2. stupni je vyčleněna jako relaxační zóna, kde mohou žáci trávit svůj volný čas. Žáci mají k dispozici tichou místnost, kterou mohou o přestávkách využívat. Součástí školy jsou čtyři tělocvičny. U školy se nacházejí další prostory vhodné pro sport a výuku tělesné výchovy, tj. travnaté hřiště a víceúčelové hřiště s umělým povrchem, u školní budovy v Dyjské je atletické hřiště. Školní družina má 14 oddělení a nachází se v hlavní budově školy a v budově na Jizerské.

Sociální skladbu našich žáků tvoří 90 % všech dětí plnících povinnou školní docházku v městské části Praha – Čakovice. V posledních letech vzdělává naše škola také stále se rozrůstající skupinu dětí cizích státních příslušníků, kterým s integrací do běžných tříd a s učivem pomáhají třídní učitelé a tým školního poradenského pracoviště.

V minulém školním roce jsme pokračovaly v nově nastaveném konceptu a organizaci vzhledem k prevenci.

Opět jsme uspěly o žádost v grantovém zřízení – Program primární prevence ve školách a školských zařízeních pro rok 2024. Díky získanému grantu proběhl prev. program Nikotin a já, který reflektuje situaci na škole.

Některé programy bychom rádi zopakovali – prev. program Linky bezpečí se nám osvědčil a realizujeme ho na prvním stupni.

Preventivní program Čas proměn se po covidové době opět realizoval a pro žáky 6. ročníků je vhodný.

S Policií ČR jsme se domluvily na jiné formě spolupráce a proběhlé preventivní programy v jednotlivých ročnících celé školy hodnotíme kladně. Rády bychom na tuto spolupráci navázaly i v příštím roce.

Prohlubujeme spolupráci s MČ Čakovice. Díky této spolupráci jsme realizovali preventivní program ve spolupráci s Hasiči ČR a kurzy První pomoci pro žáky 1. a 7. ročníků. Podařilo se nám společně zorganizovat den IZS, kde se zapojily všechny složky integrovaného záchranného systému. Tato akce se vydařila a rádi bychom ji opakovali každoročně.

Stále více se snažíme brát ohled na potřebná témata související s chodem školy. Snažíme se spolupracovat s ostatními pedagogy a vnímat jejich potřeby s ohledem na prevenci rizikového chování.

Na naší škole máme školní poradenské pracoviště, které zahrnuje speciální pedagogy a psychologie. S nimi spolupracujeme, ale chtěli bychom spolupráci ještě více propojit i s prevencí na naší škole.

3. Cíle pro školní rok 2024/2025

Cíl číslo: 1

Cíl:	Zlepšit vztahy ve třídních kolektivech.
Ukazatele dosažení cíle:	Snížení řešení konfliktů ve třídě. Zpětná vazba od kolegů, žáků.
Zdůvodnění cíle:	Zlepšení vztahů ve třídě vede k lepší komunikaci, spolupráci. Sníží se možnost výskytu konfliktů, šikany a vandalismu. Rozvoj sociálních dovedností.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Osvojení pozitivního sociálního myšlení. Zachování integrity osobnosti.

Cíl číslo: 2

Cíl:	Prevence rizikového chování na internetu a kyberšikany
Ukazatele dosažení cíle:	Žák chápe zásady slušného chování ve škole vůči ostatním lidem. Žák má osvojené znalosti o rizicích chování v on-line prostoru. Žák ví na koho se může obrátit v případě potíží. Zpětná vazba od kolegů a žáků.
Zdůvodnění cíle:	Zvýšený výskyt konfliktů. Nárůst negativních jevů, způsobených užíváním internetu
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Výchova ke zdravému životnímu stylu. Osvojení pozitivního sociálního myšlení. Zvýšení právního vědomí žáka.

Cíl číslo: 3

Cíl:	Prevence užívání návykových látek.
Ukazatele dosažení cíle:	Žáci ví, že existují návykové látky, především alkohol, tabákové výrobky, omamné a psychotropní látky. Žáci znají zdravotní rizika způsobené užíváním návykových látek. Ví, že je zakázáno užívat tyto látky.
Zdůvodnění cíle:	Nárůst užívání návykových látek, především tabákových výrobků, e-cigaret.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Výchova žáků ke zdravému životnímu stylu. Osvojení pozitivního sociálního myšlení.

3. Specifická prevence obsažená ve školním vzdělávacím programu

	MŠ – děti...	ZŠ – přípravné ...	1. ročník ZŠ	2. ročník ZŠ	3. ročník ZŠ	4. ročník ZŠ	5. ročník ZŠ	6. r. ZŠ / prima	7. r. ZŠ / seku nda	8. r. ZŠ / tercie	9. r. ZŠ / kva rta	Suma sloupců
Prevence šikany a projevů agrese	0	0	1	1	2	2	2	5	5	5	3	26
Prevence kyberšikany	0	0	0	1	2	3	3	4	4	2	2	21
Prevence záškoláctví	0	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2	11
Prevence rizikových sportů	0	0	0	0	1	1	1	2	2	1	1	9
Prevence rizikového chování v dopravě	0	1	2	1	1	1	0	2	3	3	3	17
Prevence rasismu a xenofobie	0	0	0	0	0	1	1	2	2	3	3	12
Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
Prevence rizikového sexuálního chování	0	0	0	0	0	1	1	2	2	3	3	12
Prevence užívání tabáku	0	0	0	0	0	0	1	3	4	4	4	16
Prevence užívání alkoholu	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	3	10
Prevence užívání dalších návykových látek	0	0	0	0	0	0	2	2	2	3	3	12
Prevence	0	0	0	0	1	1	1	1	2	2	2	10

	MŠ – děti...	ZŠ – přípravné ...	1. ročník ZŠ	2. ročník ZŠ	3. ročník ZŠ	4. ročník ZŠ	5. ročník ZŠ	6. r. ZŠ / prima	7. r. ZŠ / seku nda	8. r. ZŠ / tercie	9. r. ZŠ / kva rta	Suma sloupců
závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)												
Prevence poruch příjmu potravy	0	0	0	0	0	1	1	2	2	3	3	12
Prevence kriminálního chování	0	0	0	0	0	1	1	2	2	3	4	13
Prevence duševních onemocnění a psychických problémů	0	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2	11
Suma řádků	0	1	3	3	9	14	17	33	36	39	39	194

4. Specifická prevence realizovaná v samostatných preventivních aktivitách a programech

4.1. Program 1

Název poskytovatele programu:

Linkin Sphere z.s.

Název programu:

Všeobecné primární prevence rizikového chování v on-line prostředí

Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

Hlavní formy práce:

- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Zapojení vrstevníků podobného věku (tzv. peer prvek)

Program je určen pro třídy:

	Počet tříd	Počet hodin
MŠ – děti předškolního věku	0	0
ZŠ – přípravné třídy	0	0
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	0	0
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	0	0
6. ročník ZŠ / prima	7	21
7. ročník ZŠ / sekunda	7	21
8. ročník ZŠ / tercie	6	18
9. ročník ZŠ / kvarta	6	18
Suma řádků	26	78

Program je zaměřen na tyto typy rizikového chování:

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence kyberšikany
- Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)
- Prevence kriminálního chování

4.2. Program 2

Název poskytovatele programu:

Linka bezpečí

Název programu:

NAŽIVO

Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

Hlavní formy práce:

- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse

Program je určen pro třídy:

	Počet tříd	Počet hodin
MŠ – děti předškolního věku	0	0
ZŠ – přípravné třídy	0	0
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	7	14
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	0	0
6. ročník ZŠ / prima	0	0
7. ročník ZŠ / sekunda	0	0
8. ročník ZŠ / tercie	0	0
9. ročník ZŠ / kvarta	0	0
Suma řádků	7	14

Program je zaměřen na tyto typy rizikového chování:

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence kyberšikany
- Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)
- Prevence poruch příjmu potravy
- Prevence kriminálního chování
- Prevence duševních onemocnění a psychických problémů

4.3. Program 3

Název poskytovatele programu:

MČ Čakovice

Název programu:

První pomoc

Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

Hlavní formy práce:

- Přednáška, prezentace informací

Program je určen pro třídy:

	Počet tříd	Počet hodin
MŠ – děti předškolního věku	0	0
ZŠ – přípravné třídy	0	0
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	7	14
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	7	14
6. ročník ZŠ / prima	0	0
7. ročník ZŠ / sekunda	7	14
8. ročník ZŠ / tercie	0	0
9. ročník ZŠ / kvarta	7	14
Suma řádků	28	56

Program je zaměřen na tyto typy rizikového chování:

- Prevence rizikových sportů
- Prevence rizikového chování v dopravě
- Prevence poruch příjmu potravy
- Prevence kriminálního chování

4.4. Program 4

Název poskytovatele programu: MPedu z.s.

Název programu:

Čas proměn

Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

Hlavní formy práce:

Přednáška, prezentace informací

Program je určen pro třídy:

	Počet tříd	Počet hodin
MŠ – děti předškolního věku	0	0
ZŠ – přípravné třídy	0	0
1. ročník ZŠ	0	0
2. ročník ZŠ	0	0
3. ročník ZŠ	0	0
4. ročník ZŠ	0	0
5. ročník ZŠ	0	0
6. ročník ZŠ / prima	7	12
7. ročník ZŠ / sekunda	0	0
8. ročník ZŠ / tercie	0	0
9. ročník ZŠ / kvarta	0	0
Suma řádků	7	12

Program je zaměřen na tyto typy rizikového chování:

Prevence rizikového sexuálního chování

4.5. Program 5

Název poskytovatele programu:

Krajské ředitelství Policie hlavního města Prahy

Název programu:

Preventivní programy pro školy

Úroveň programu:

Všeobecná primární prevence

Hlavní formy práce:

- Přednáška, prezentace informací
- Nácvik a trénink dovedností

Program je určen pro třídy:

	Počet tříd	Počet hodin
MŠ – děti předškolního věku	1	1
ZŠ – přípravné třídy	2	2
1. ročník ZŠ	7	7
2. ročník ZŠ	7	7
3. ročník ZŠ	7	7
4. ročník ZŠ	7	7
5. ročník ZŠ	8	8
6. ročník ZŠ / prima	7	14
7. ročník ZŠ / sekunda	7	14
8. ročník ZŠ / tercie	6	12
9. ročník ZŠ / kvarta	6	12
Suma řádků	65	91

Program je zaměřen na tyto typy rizikového chování:

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence kyberšikany
- Prevence rizikových sportů
- Prevence rizikového chování v dopravě
- Prevence rizikového sexuálního chování
- Prevence užívání tabáku
- Prevence užívání alkoholu
- Prevence užívání dalších návykových látek
- Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)
- Prevence kriminálního chování

5. Práce s dalšími cílovými skupinami – pedagogičtí pracovníci školy

Aktivita 1 - Metodické vedení pedagogů při řešení krizových situací

Aktivita 2 - Spolupráce se školním poradenským pracovištěm

Aktivita 3 - Konzultace pro třídní učitele ohledně třídnických hodin

Konzultace pro třídní učitele ohledně třídnických hodin. Plánujeme workshopy pro třídní učitele.

Aktivita 4 - Sociometrická šetření. Zjistit klima třídy

Na žádost třídních učitelů nebo podle potřeby zajišťujeme sociometrická šetření. Cílem je zjistit jaké jsou vztahy ve třídě jaké je klima ve třídě.

6. Práce s dalšími cílovými skupinami – rodiče a ostatní

Aktivita 1 – třídní schůzky, schůzky 3v1

Aktivita 2 - Poskytování odborných konzultací zákonným zástupcům

Poskytování odborných konzultací zákonným zástupců. Nabídka propagačních materiálů z oblasti rizikového chování.

Aktivita 3 – Pořádání školních akcí

Vánoční a velikonoční jarmark. Den otevřených dveří.

Základní škola a Mateřská škola Dr. E. Beneše, Praha - Čakovice
Kontakt: tel: 283 932375, tel: 603881009, zscakovice@zscakovice.cz,
poradna@zscakovice.cz

Krizový plán školy

Součástí Preventivního programu školy

Krizový plán školy je sestaven na základě charakteristik a doporučených postupů při řešení rizikového chování, které se mohou na základní škole objevit. Jedná se o dokument, jenž stanovuje přesný návod postupu při řešení krizových situací ve škole. Krizový plán je přílohou Preventivního programu školy a Školního řádu.

Základem pro jeho zpracování je:

- *Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j.: 21291/2010-28*
- *Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j.: 22294/2013- 1. (Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách č.j. MSMT-21149/2016)*
- *Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.14423/99-22*
- *Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních , č.j. 16227/96-22*

Obsah

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY	13
A. KRIZOVÉ SITUACE	14
1. ŠIKANA	14
2. ZAŠKOLACTVÍ	21
3. TABAKOVÉ A NIKOTINOVÉ VYROBKY	22
4. ALKOHOL	23
5. OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY	24
6. VANDALISMUS A KRADEŽ	25
7. PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY.....	26
8. TYRANÍ A ZNEUŽÍVÁNÍ DĚTÍ:.....	26

Všichni zaměstnanci školy, žáci i rodiče jsou informováni o týmu, který tyto situace řeší:

<p>Užší tým: školní pedagogické pracoviště (dále jen ŠPP)</p>	<ul style="list-style-type: none">• ✓ Ředitel školy - Mgr. Martin Střelec• ✓ Zástupkyně ředitele – Mgr. Jana Češková• ✓ Vedoucí pracoviště Jizerská: Mgr. Alena Kozlerová• ✓ Metodici prevence – Mgr. Kateřina Rumlová, Mgr. Eva Jelínková• ✓ Výchovný poradce – Mgr. Anna Roulová• ✓ Školní psycholog – Mgr. Alžběta Šnobová , Eva Nováková • ✓ Školní speciální pedagog – Mgr. Jana Češková Mgr. Alena Kozlerová ,Mgr. Sabina Velasová Mgr. Martin Janotka Mgr. Petra Zusková , Mgr. Jana Pícek• ✓ Příslušný třídní učitel• ✓ Externí spolupracovník příslušné ŠPZ
--	--

A. Krizové situace

1. ŠIKANÁ

Škola je povinna řešit šikanu ve škole a na akcích pořádaných školou, mimo školu je to věc policie a rodičů. Každý rok ŠPP nabízí workshop na Znakovost šikany. Každá třída má svého patrona – speciálního pedagoga.

Základní společný postup při řešení šikany

Po celou dobu řešení škola zajišťuje ochranu informací a informátorů, jasně vyjadřuje negativní postoj k násilí a ukazuje vážnost tématu a spolupracuje se zákonnými zástupci.

1. Zajištění vhodných informací

- Pokud zachytíme nepřímé signály naznačující možnost šikany, nebo se o nich dozvíme

od někoho z žáků, kolegů nebo rodičů, hledáme další zdroje informací a věnujeme zvýšenou pozornost dění kolem žáka/žáků, kterých se signály týkají. Informujeme pedagogické pracovníky

- Pokud zaznamenané přímé signály nebo získáme informace, ve kterých je možné rozpoznat znaky šikany, zahájíme šetření. Sběr dat se získává diagnostickým náhledem a prací s třídním kolektivem, rozhovory, dotazníky
- Zajistíme dostatek času na schůzku pro předání všech informací, které k tématu jednotliví členové týmu mají. Snažíme se shromáždit odpovědi na tyto otázky:

- Zdroj: kdo informaci přináší (zajištění svědků)
- Co se stalo: konkrétní popis (četnost, doba, místo)
- Komu se to stalo: kdo je obětí/kdo jsou oběti
- Kdo čin provedl: kdo byl útočníkem, pokud jich bylo více, je potřeba více

strukturovat kdo, co konkrétně udělal

- Jak čin provedl: precizní, zcela konkrétní popis jednotlivých činů, který bude obsahovat slova, která zazněla tak, jak zazněla, popis provedení fyzických útoků, případně popis zbraní či předmětů, které byly jako zbraně využity

- Zkusíme se zamyslet, proč se to děje – odpověď nám může poukázat na skutečnosti, které jinak nezjistíme. Tuto otázku však není vždy vhodné pokládat. Rozhodně ji nepokládáme oběti nebo osobám z okruhu oběti (např. jejím rodičům). Vždy přemýšlíme o vhodné formulaci.

- Na základě těchto nashromážděných informací se rozhodujeme, zda se jedná o šikanu.

- Jak závažného stupně dosáhla
- Kdo je vhodným svědkem, případně kde můžeme získat další informace

2. Ochranná opatření

• Tato fáze je velice důležitá pro zajištění bezpečí všech žáků, získání relevantních informací a možnosti efektivně pomoci

- Legislativní ukotvení: *zákon č.561/2004 Sb., Školský zákon - § 2, § 29*
- Je bezpodmínečně nutné chránit zdroje informací – při rozhovoru s informátorem ho

ujistíme o zachování anonymity, zároveň jsme upřímní – sdělíme, že abychom mohli pomoci, musíme informace od něj dál použít a nakládat s nimi, jak bude potřeba, nikomu ale neřekneme, že je máme od něj

- Na otázku „*Jak jsme zjistili dané informace*“ odpovídáme odkázáním se na „vnitřní postup školy, který je v souladu se Školským zákonem a příslušným metodickým pokynem“. Pokud se někdo ptá, od koho jsme informace zjistili, odkazujeme se na „evropskou směrnici pro ochranu a nakládání s osobními údaji - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
- Získané informace slouží pouze týmu (ŠPP), který se podílí na vyšetřování šikany. Dovnitř školy bude zveřejněna jen příslušná část informací zahrnující skutkovou podstatu činů a výchovných opatření a to až v závěru celého postupu.
- Žák, který byl nebo je šikanován, je tímto znevýhodněn mezi vrstevníky, proto je nutné zajistit mu adekvátní míru ochrany a to minimálně takovouto:
- Ochrana informací a zdroje informací: případ držíme v tajnosti a zamezujeme tím případné potřebě pomsty
- Ujistění o naší podpoře: vyslovujeme nesouhlas s tím, co se děje a podporujeme k tomu znovu se na nás obrátit v případě potřeby
- Zvýšený dohled nad zasaženou třídou
- Intenzivnější vstup pracovníku ŠPP
- Spolupráce se zákonnými zástupci oběti: jejich dobrá informovanost a ujasnění si

toho, co je a není ochranné

- Nezapomínáme i na ochranu celé skupiny – neprozrazujeme informace ani jejich zdroje, snažíme se vyvarovat stereotypů v přemýšlení o třídě a pracujeme pouze se zjištěnými fakty, dáváme najevo podporu pro všechny, kdo ji potřebují – včetně agresorů, protože i ti jsou v ohrožení (např. vylučováním z kolektivu nebo možností odplaty)

3) Šetření

Při každém z níže popsaných rozhovorů vedeme zápis, ideálně jsou tedy přítomni dva členové týmu – jeden vede rozhovor, druhý zapisuje. Zejména při rozhovoru s obětí a se svědky je vhodné vysvětlit, proč si záznam vedeme: „Všechno, co nám řekneš, je pro nás

velmi důležité a potřebujeme si to tedy zapsat, abychom na nic nezapomněli. Zápis ale nebudeme nikomu ukazovat...“

- Dbáme na vhodnost prostředí i usazení jednotlivých osob – rozhovor s obětí a svědky by neměl být v konfrontačním usazení, tedy nesedíme naproti sobě, ale mírně bokem, aby měl žák možnost vybrat si, jestli s námi chce navazovat oční kontakt, nebo ne
- Při všech rozhovorech je důležité zajistit soukromí a dostatek času .

Rozhovor s obětí:

- **dáme najevo naši podporu** – nesouhlas s tím, co se oběti děje, pochopení, že může být těžké o těchto věcech mluvit a ocenění, že tu s námi je a můžeme začít situaci řešit

- vysvětlíme, že informace, které se dozvíme, jsou pro nás velmi důležité pro další postup, ale nikomu nebudeme říkat, od koho je máme

- **jednáme citlivě**, ale ne přecitlivěle – projevy litování a přecitlivělosti by mohly vyznít jako projev naší bezmoci

- na rozhovor se dobře připravíme a snažíme se zjistit maximum informací, aby oběť nemusela být takovému rozhovoru vystavena víckrát

- **dáváme otevřené otázky**, pouze pokud se oběť zdráhá mluvit, můžeme se zeptat: „Pomohlo by ti, kdybych to řekl/a já?“ – zaznít z našich úst by ale měla pouze nezbytná část informací

- vyjádříme poděkování za ochotu s námi spolupracovat, podpoříme oběť v tom, aby se na nás obrátil, když se bude cítit v ohrožení

- **výstupní informace**, které bychom po rozhovoru s obětí měli vědět:

- > Co dělají ostatní, když se to děje?
- > Je někdo, kdo s tím nesouhlasí?
- > Je někdo, komu se to, co se děje, nelíbí?
- > Děje se to někomu dalšímu?

Také bychom měli být schopni určit, kdo by mohl být **vhodný svědek**. Vhodní svědci jsou ti žáci, kteří

a) stojí mimo ohnisko konfliktu – vyjádřili nesouhlasný postoj, nejsou v pravidelném kontaktu s agresory, neubližují

b) jsou nezúčastnění nebo neutrální a situaci viděli nebo jí byli přítomní ! vyvarujeme se stereotypnímu vnímání.

Rozhovor se svědky:

Platí podobná pravidla, jako při rozhovoru s obětí

- Přestože máme více svědků, **rozhovory vedeme vždy individuálně** s každým zvlášť
- Cílem rozhovoru se svědkem je ověření, rozšíření a konkretizování již získaných

informací

- Je vhodné prověřit postoj svědků a žáků třídy a motivy agresorů, můžeme použít otázky:
 - > Co tím sledují, k čemu je jim to dobré?
 - > Co si o takovém jednání myslíš?
 - > Proč to dělají právě tomuto dítěti/dětem?
- Také ho ujistíme, že se nikdo nedozví, od koho dané informace máme

Rozhovor s agresorem:

Cíle rozhovoru:

- Sdílet, že o jeho činech víme a jsou tímto ukončeny – není přípustné, aby pokračovaly.
- Ochránit agresora před negativními dopady jeho vlastního jednání
- Seznámit ho se skutečností, že bude za své činy sankcionován

Je nutné, abychom měli kompletní, věcný a zcela konkrétní obraz chování agresora. Musí obsahovat přesný popis událostí a fyzických projevů, doslovný výčet urážek a nadávek .

- Počítáme s tím, že agresor možná nebude spolupracovat
- Nezapomínáme na skutečnost, že i agresor je dítě, které na jedné straně chybovalo,

ale na druhé straně je samo v ohrožení

- Rozhovor vedeme vždy jen s jedním agresorem

4) Výchovná opatření a následná péče

- Chování porovnáme se školním řádem
- Pečujeme o oběť/agresora/třídu
- Oznámíme třídě výsledek šetření a zabezpečíme potřebnou péči o kolektiv

5) Výchovná komise a výchovná setkání

- Pokud se žák dopustí porušení školního řádu poprvé, jdeme cestou menšího týmu (zákonný zástupce, žák, třídní učitel/pracovník ŠPP). V případě opakování či pokračujícího rizikového jednání přecházíme k **výchovné komisi**
- Cílem výchovné komise je informovat zákonné zástupce agresora o chování jejich dítěte, sdělit pohled školy (případně výchovná opatření) a domluvit další postup, ideálně dohodou o spolupráci
- Se zákonnými zástupci jednáme jako s partnery v péči o dítě, jednání vedeme jako dialog. Pokud má rodič výrazně odmítavý postoj k procesu nebo výsledkům, je potřeba postupovat jako s nespolupracujícím agresorem – celé jednání převedeme do informační roviny. Zároveň ho seznámíme s možností podat stížnost a sdělíme, jaký je adekvátní postup stížnosti

Složení výchovné komise:

- Zástupce vedení školy,
- Ten, kdo vedl šetření,
- Třídní učitel zasažené třídy
- Výchovná poradkyně

Postup:

1. **Představení**, seznámení s důvodem setkání
2. **Oznámení výsledků šetření** (Nehodnotíme osobu žáka, pouze jeho činy. Nesdělovat jména obětí ani zdroje informací)
3. **Oznámení opatření** vycházejících ze školního řádu
4. **Představení navrhovaných opatření:** co, jak dlouho a jakým způsobem budeme sledovat, jak o tom budeme komunikovat a co se bude dít, když se bude dařit/nebude dařit, jakou spolupráci nabízíme, na návštěvě jaké organizace ze strany školy trváme
5. **Podepsání zápisu** všemi zúčastněnými

6) Rozhovor se zákonnými zástupci oběti

Cílem je uzavřít proces a zajistit další péči o oběť

Postup:

6. Seznámení s výsledky a sankcemi (nesdělujeme jména agresorů)
7. Mluvíme o potřebách dítěte, domluvíme další spolupráci - co, jak dlouho a jakým způsobem budeme sledovat, jak o tom budeme komunikovat a co se bude dít, když se bude dařit/nebude dařit
8. Sdělíme opatření následné péče o třídu

Pokud rodič uvažuje o změně školy, je dobré ho varovat, že tento krok může prohloubit pocit zavinění u oběti.

7) Práce se třídou

- Oznáíme výsledky šetření a sankce, nejmenujeme (přesto, že třída jména agresorů zná)
- Otevřeme téma ponižování a zneužití moci s cílem dobře jej popsat a pochopit adekvátně věku
- Hledáme způsoby, jak zamezit opakování podobného jednání – např. během třídnických hodin se věnujeme nácviku adekvátního vyjádření nespokojenosti, diskusi na téma nezraňující zábavy apod.
- Monitorujeme situaci ve třídě, okamžitě reagujeme na nevhodné chování a naopak oceňujeme žádoucí jednání

(zdroj: Minimalizace šikany pro základní a střední školy, AISIS)

8) Následné kroky pro zasažený třídní kolektiv

V případě, že je situace adekvátní a vyžaduje vstup externích odborníků do prostředí školy/třídy, bude kontaktován expertní zařízení, společnost, která po domluvě a nastavení spolupráce s členy ŠPP a TU připraví intervenční, podpůrné aktivity pro jednotlivé žáky, třídní kolektiv a TU zasažené třídy.

KYBERŠIKANA

Zneužití ICT, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Zejména se jedná o útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých a nepravdivých materiálů na internetové stránky. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určuje její závažnost.

Doporučený postup při zjištění kyberšikany

1. **Zajistit ochranu** oběti.
2. **Informovat** vedení školy, školního metodika prevence či výchovného poradce/školního psychologa.
3. **Zajistit důkazy** s podporou IT kolegy.
4. **Vyšetřit** všechny souvislosti.
5. **Provést** zápis.
7. **Informovat zákonné zástupce.**
8. Spolupracovat s Policií ČR, IT expertem, OSPODem
9. Vyvodit případná opatření.

2. ZÁŠKOLÁCTVÍ

Záškoláctví je úmyslné zameškávání školního vyučování. Žák se z vlastní vůle i se souhlasem rodičů vyhýbá pobytu ve škole. Záškoláctví má dvě základní formy – impulsivní (absence není plánovaná) a plánované (odchod ze školy je pod různými záminkami plánován).

Příčinou může být negativní vztah ke škole, vliv rodinného prostředí či způsob trávení volného času.

Prostřednictvím školního vzdělávacího programu je třeba posilovat u žáků kladný vztah ke škole, vzdělání, svým spolužákům a učitelům, nabízet pozitivní vzory chování a posilovat zdravé klima školy, nabízet mimoškolní zájmové činnosti a hlavně posilovat pocit bezpečí v celé škole.

Žáky a rodiče je třeba důsledně seznámit se školním řádem. Třídní učitel by měl být nejpozději do 3 dnů informován od rodičů a zákonných zástupců o důvodu nepřítomnosti žáka

ve škole. Pokud tak neučiní, situaci lze klasifikovat jako záškoláctví. Pokud zákonný zástupce nedoloží včas (dle ŠŘ) důvod absence žáka, třídní učitel vyzve zákonného zástupce nezletilého žáka – omlouvání absence. V případě neomluvených hodin se svolává výchovné sezení, kde se zjišťuje, zda je absence způsobená chováním zákonného zástupce nebo zda jde o rozhodnutí žáka samotného. V případě opakované/déle trvající neomluvené absence se kontaktuje pracoviště OSPODu.

Doporučené rady při zjištění záškoláctví:

1. **zjištění příčiny**, proč se žák k záškoláctví uchyluje; na základě tohoto zjištění je možné dále jednat; při hledání příčin si udělat dostatek času pro analýzu případu, spojit se s rodiči, případně psychologem
2. **získání rodičů ke spolupráci**, nikoli k boji mezi školou a žákem
3. je-li záškoláctví důsledkem neúnosné školní situace, **navodit změnu, naplánovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala**
4. rozmáhá-li se záškoláctví ve větším rozsahu a máme-li podezření na hrozbu závislosti, spolupracovat s ŠPZ a organizacemi SVP, OSPOD
5. **domluvit se s rodiči na pravidelné komunikaci**, aby bylo případně další záškoláctví včas odhaleno

3. TABÁKOVÉ A NIKOTINOVÉ VÝROBKY

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je kouření zakázáno.

Při přistížení žáka:

1. Žákovi **odebereme tabákový výrobek**. Odebranou NL předám do kanceláře školy, provedeme zápis.
2. **Třídní učitel informuje zákonné zástupce**.
4. Škola svolá VS/VK a důsledky vyplývající ze Školního řádu.
5. V případě, že se situace opakuje, škola nahlásí tuto událost Odboru sociální péče o dítě.

4. ALKOHOL

Nalezený alkohol v prostorách školy nebo na akci školy:

1. Zabavení
2. Oznámení vedení školy
3. Uložení u vedení školy pro případ důkazu
4. Provede se stručný záznam s maximálním sběrem informací

Zadržení alkoholu u žáka:

1. **Odejmutí** alkoholu.
2. **Oznámení vedení školy** a uložení alkoholu u vedení školy.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči, volá lékařskou službu první pomoci.
5. Provede se záznam s vyjádřením žáka (pokud toto jeho stav dovoluje) - záznam obsahuje/datum, místo, čas, jméno žáka- podpis žáka (v případě, že odmítne, uvede pracovník školy tuto skutečnost do zápisu, záznam obsahuje minimálně 2 účastníky z řad pedagogů jako svědků); záznam se uloží do agendy metodika prevence
6. Vyrozumění zákonného zástupce, v případě opakování – oznámení na soc.- právní odbor
7. V případě, že alkohol obsahuje i jiné příměsi, předat tekutinu přivolanému lékaři
8. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba řešit v rámci Školního řádu.
9. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

Stejný postup platí i při příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu.

5. OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY

V případě, že máme podezření na zneužívání návykových látek u žáka:
Provedeme diskrétní pohovor se žákem.

1. V případě důvodného podezření na užití návykové látky

(př. žák je spavý, polehává na lavici, změny v chování apod.)

- Pokud žák má u sebe návykovou látku:
 - a) kterou nelze identifikovat (př. namíchaný nápoj apod.) - odebereme, látka se nepodrobuje testování, odebranou NL předám do kanceláře školy a provedu záznam
 - b) látku dokážeme identifikovat (př. sáček s názvem kratom, léky apod.) - odebereme, odebranou NL předám do kanceláře školy a provedu záznam, voláme PČR
- Neprodleně tuto skutečnost oznámíme zákonným zástupcům žáka. Pokud zákonní zástupci žáka nereagují na tuto skutečnost, oznámíme Odboru sociální péče o dítě.
- Informujeme vedení školy.

2. Pokud je žák ohrožen na zdraví:

(př. poruchy vědomí, malátnost, nevolnost apod)

- **Přivoláme lékařskou pomoc.**
- Sepíšeme záznam.
- Informujeme zákonné zástupce.
- Informujeme vedení školy.

3. V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona / ohrožení mravní výchovy dítěte/ postupujeme takto:

- Oznámíme věc Policii ČR, voláme 158.
- Kontaktujeme zákonného zástupce.
- Informujeme vedení školy.

Škola vyhotoví zápis průběhu celého případu a žák bude kázeňsky potrestán

6. VANDALISMUS A KRÁDEŽ

Každý žák i pracovník školy je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

Postup při vzniku škody:

- 1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
- 2) Vandalství v době vyučování podléhá Školnímu řádu
- 3) Informace zákonným zástupcům (naplánování případně VS/VK)

Postup v případě krádeže

Krádež je protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, popř. doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

Věci (zvl. pak cenné), které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit – viz. školní řád.

Postup při nahlášení krádeže žákem:

- 1) O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.
- 2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
- 3) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany.

7. PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

Nemocem, které řadíme mezi poruchy příjmu potravy, se odborně říká mentální anorexie, bulimie a záchvatové přejídání. Tyto poruchy se nejčastěji objevují u dívek v adolescentním věku, mohou jimi trpět i chlapci. Bulimie a mentální anorexie se mohou vyskytovat každá zvlášť nebo i obě zároveň. Cesta k uzdravení není jednoduchá, málokterá dívka (chlapec) se dokáže z bludného kruhu dostat bez pomoci odborníků.

Doporučené rady při podezření nebo zjištění onemocnění:

1) informovat třídního učitele, výchovného poradce, metodika prevence a následně třídní

učitel informuje rodiče

2) rodiče informujeme vždy, když dítě výrazně zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků)

3) pokud rodiče odmítají řešit situaci, popř. OSPOD (možnosti a limity pedagoga)

4) doporučit nebo zprostředkovat kontakt s lékařem nebo psychologem, případně s pedopsychiatrem.

8. TÝRÁNÍ A ZNEUŽÍVÁNÍ DĚTÍ

Pokud se objeví jakýkoli signál, že by dítě mohlo být týráno či zneužíváno, pokusit se zajistit výpovědi případných svědků, pokud žádní nejsou nebo jsou nevěrohodní, okamžitě kontaktovat příslušné orgány – OSPOD. Není nutný předchozí kontakt s rodiči, vždy je na prvním místě ochrana bezpečí dítěte. Je nezbytné postupovat velmi opatrně a citlivě s ohledem na závažnost podezření.

Doporučené postupy, pokud se dítě svěří samo

- měl by mu **učitel projevit důvěru**, nebagatelizovat jeho sdělení, neobviňovat jej ze lži a podpořit jej

- měl by jej informovat o tom, že se na domácí násilí (splní-li skutkovou podstatu trestného činu) vztahuje **ohlašovací povinnost** a on musí jednat v souladu s ní.

- není úlohou učitele domácí násilí „diagnostikovat“, ani intervenovat v rodině. Rolí učitele je zprostředkovat dítěti potřebné informace a přizvat k řešení situace odborníky, kteří se dané problematice systematicky věnují.

- **Klad'te dítěti otevřené otázky**, které umožňují, aby Vám svými slovy popsalo, co se stalo: „Řekni mi, co se stalo... Co se stalo potom? Kde jsi přišel/a k této modřině?“ - nepokládejte otázky, které:

- již obsahují domněnky, co se stalo nebo kdo to způsobil, např.: „Tu modřinu máš od toho, jak tě maminka uhodila?“

- opakují, co Vám již dítě řeklo, např.: „Jsi si jistý, že to byl strýček Pavel?“ (dítě si pak může myslet, že mu nevěříte)

- se dotazují na to, proč se to stalo (děti si pak často myslí, že je z násilí obviňujete) - Škola nemůže poskytovat terapeutické služby.

- Pedagog by se měl rovněž vyhnout postupům, které mohou dítě poškodit (stigmatizovat, traumatizovat jej apod.), jako je například otevřené řešení podezření před třídou.

Za Základní školu a Mateřskou školu Dr. E. Beneše, 196 00 Praha 9-Čakovice **Schválil:** Mgr. Martin Střelec